

Francesc M. Rotger

No només la sèrie de televisió *Cuéntame* torna els seus ulls cap als anys setanta. Aquella dècada, potser no tan prodigiosa com l'anterior, però de tota manera interessant (com totes, cadascuna al seu estil), serveix, bé de referent, bé d'ambientació temporal, a unes quantes pel·lícules que, les darreres setmanes, hem tengut ocasió de veure a les pantalles mallorquines. Hi ha de tot: una coproducció hispano-francesa que recorda dos dels grans mites del moment, Janis Joplin i John Lennon (ella de manera pòstuma, atès que va morir precisament el 1970, mentre que ell fou assassinat deu anys més tard): una altra, d'espanyola, que s'ambienta a les darreries del franquisme; o una tercera, coproduïda per espanyols i xilens, que retrata el Xile del cop d'estat de 1973. Totes tres, a càrrec de realitzadors als inicis de la seves carreres: las dues primeres són "òperes primes", mentre que *Machuca*, que és el

darrer títol al que faig referència, és el tercer llargmetratge del seu director, Andrés Wood. D'altra banda, també Almodóvar visita fugaçment els anys setanta a *La mala educación*.

Els seguidors de Joplin i Lennon no troben a *Janis i John*, de Samuel Benchetrit, massa aproximacions a les seves biografies personals. Aquí es reflecteixen, simplement, com a dos mites que poblén la ment malalta d'un personatge, el cosí León (interpretat per un Christophe Lambert vint anys després de *Greystoke*), de qui el protagonista, un agent d'assegurances desesperat (el nostre Sergi López), vol aconseguir, com sia, 75.000 euros. *Machuca*, pel seu realisme, és l'altra cara de la moneda. Fa la impressió de reflectir amb bastant fidelitat l'ambient que, segons sembla, es vivia al Xile de Salvador Allende: de problemes polítics i econòmics i d'enfrontament irreconciliable entre dos sectors de la societat xilena. Recorda bastant el que es degué respirar a l'Espanya de la Segona República. Amb una mateixa conse-

qüència en tot dos casos: un cop militar i una dictadura sagnant. Resulta intel·ligent el fet que aquelles situacions s'expliquin, a *Machuca*, a través dels ulls de dos nins, un de ric i un altre de pobre i així tot amics, fins a un cert punt. Són dos companys de col·legi molt diferents dels que Pedro Almodóvar descriu a *La mala educación*. Emperò, d'existències també marcades per episodis molt durs.

A l'Espanya del darrer franquisme, contemporània dels inicis de la dictadura xilena, se situa *Muertos comunes*, primer llargmetratge del realitzador Norberto Ramos. Amb la presència d'un dels actors de moda del cinema espanyol, Ernesto Alterio; excel·lent intèrpret i fill d'un altre intèrpret excel·lent, l'argentí Héctor Alterio. I amb la curiositat que estem parlant d'un *thriller*, situat entre dos entorns: la policia i l'exèrcit. No són poques les pel·lícules espanyoles ambientades al franquisme. Però segurament encara queden moltes històries per contar sobre el que va esdevenir aquelles quatre llargs, interminables decennis. ■